

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.  
Ovaj prijevod financiran je uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)) i kao takav ne obvezuje Sud. Za više informacija vidjeti detaljnu napomenu o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.  
This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.  
La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obavještajna bilješka o praksi Suda br. 133

Kolovoz - rujan 2010.

---

## ***Uzun protiv Njemačke - 35623/05***

Presuda 2.9.2010 [Peti odjel]

### **Članak 8.**

#### **Članak 8. st. 1.**

#### **Poštivanje privatnog života**

Nadzor osumnjičenog terorista GPS sustavom: *nema povrede*

*Činjenice* – U listopadu 1995. podnositelj zahtjeva i još jedna osoba (S.) stavljeni su pod nadzor po nalogu istražnog suca zbog sumnje na njihovu uključenost u bombaške napade počinjene od strane ekstremne ljevičarske grupe kojoj su pripadali. Kad su shvatili da su pod nadzorom, pokušali su pobjeći uništavajući uređaje koji su bili postavljeni u S.-ov automobil i izbjegavajući korištenje telefona. Nakon toga, u prosincu 1995. federalni državni odvjetnik odobrio je njihov nadzor GPS (Global-Positioning System) uređajem koji su vlasti postavile u S.-ov automobil. Podnositelj zahtjeva i S. su uhićeni u veljači 1996. i nakon toga osuđeni za razne bombaške napade počinjene između siječnja i prosinca 1995. na temelju dokaza pribavljenih njihovim tajnim nadzorom, uključujući i GPS dokaza kojim se utvrdilo da je S.-ov automobil bio na mjestu jednog od napada. Podnositelj zahtjeva osuđen je na trinaest godina zatvora. Njegove žalbe Federalnom sudu pravde i Federalnom ustavnom sudu su odbijene, pri čemu je potonji zaključio, *inter alia*, da je miješanje s njegovim pravom privatnosti putem GPS nadzora bilo razmjerno s obzirom na ozbiljnost počinjenih djela kao i činjenicom da je izbjegao druge oblike nadzora.

*Pravo* – Članak 8.: Iako je bio instaliran u automobile treće osobe (S.), GPS uređaj je jasno bio namijenjen pribavljanju informacija i o podnositelju zahtjeva, budući su vlasti znale iz prethodno provedene istrage da su njih dvojica auto koristili zajednički. Podnositelj zahtjeva mogao se dakle smatrati žrtvom. Nadalje, GPS nadzor u ovom slučaju koristio se u svrhu sustavnog prikupljanja i čuvanja podataka o kretanju podnositelja zahtjeva kroz razdoblje od tri mjeseca. Ti su podaci onda omogućili vlastima da utvrde uzorak njegovih kretanja, provedu dodatnu istragu i sakupe daljnje dokaze koji su kasnije korišteni na suđenju.

Prema tome, GPS nadzor i korištenje podataka koji su njime prikupljeni doveli su do miješanja s pravom podnositelja zahtjeva na njegov privatni život.

Što se tiče zakonitosti tog miješanja, nadzor je bio utemeljen na zakonskoj odredbi\* koja mu je bila dostupna. Pitanje je li ta odredba bila dovoljno precizna da ispuni uvjet predvidljivosti te je li sadržavala odgovarajuća jamstva protiv zlouporabe nisu se imala suditi primjenom prilično strogih mjerila koja su se primjenjivala u kontekstu telekomunikacijskog nadzora\*\*, budući da je GPS nadzor kretanja na javnim mjestima bio mnogo manje nametljiv.

Odluke domaćih sudova da je sporna odredba (koja je dopuštala upotrebu fotografija, vizualnih snimanja i "drugih posebnih tehničkih sredstava" nadzora u slučajevima kaznenih djela "znatne težine") pokrivala i GPS nadzor predstavljale su predvidiv razvoj i razjašnjenje slova zakona sudskim tumačenjem. Sud je također smatrao da su postojala odgovarajuća i učinkovita jamstva protiv zlouporabe. S tim u svezi prvenstveno je primijetio da se GPS nadzor mogao koristiti samo u slučajevima kaznenih djela znatne težine gdje druge metode nisu imale tolike izgleda za uspjeh ili ih je bilo teže provesti; kao drugo, nedostatak određenog zakonskog maksimuma trajanja takvog nadzora ispravljen je činjenicom da su domaći sudovi ispitali razmjernost te mjere; kao treće, zakonodavac nije morao propisati prethodno odobrenje takvog nadzora od strane nezavisnog tijela, budući da su ovlaštenja kaznenih sudova u *ex post facto* ocjeni zakonitosti takvog nadzora (uključujući i pravo da isključe nezakonito pribavljene dokaze) predstavljala dovoljnu zaštitu od proizvoljnosti; na kraju, primjena načela proporcionalnosti od strane domaćih sudova predstavljala je dovoljnu zaštitu podnositelja zahtjeva od potpunog nadzora koji je mogao rezultirati gomilanjem neusklađenih mjera od strane raznih državnih vlasti. Miješanje u pravo na zaštitu privatnog života podnositelja zahtjeva bilo je stoga zakonito.

Također je imalo i legitiman cilj zaštite nacionalne i javne sigurnosti kao i prava žrtava i sprječavanje počinjenja kaznenih djela. Usto je bilo i razmjerno: GPS nadzor naređen je tek nakon što su se ostale manje nametljive mjere dokazale nedostatnima, proveden je kroz relativno kratko vremensko razdoblje (oko tri mjeseca) i pogađalo je podnositelja zahtjeva samo kad je putovao automobilom svog supočinitelja. Stoga se nije moglo reći da je podnositelj zahtjeva bio pod potpunim i opsežnim nadzorom. Budući da se istraga odnosila na vrlo ozbiljna kaznena djela, nadzor podnositelja zahtjeva GPS sustavom je bio nužan u demokratskom društvu. U vidu ovog zaključka, nije bilo potrebno odvojeno razmatrati pritužbu pod člankom 6. st. 1.

*Zaključak:* nema povrede (jednoglasno).

\* Članak 100c st. 1 br. 1 (b) Zakonika o kaznenom postupku.

\*\* Vidi, primjerice, *Weber i Saravia protiv Njemačke* (odluka) (br. 54934/00, 29. lipnja 2006., Obavještajna bilješka br. 88), *Liberty i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (br. 58243/00, 1. srpnja 2008., Obavještajna bilješka br. 110) i *Kennedy protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (br. 26839/05, 18. svibnja 2010., Obavještajna bilješka br. 130).

---

**© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.**

Službeni jezici Europskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prijevod je financiran uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Ovaj prijevod ne obvezuje Sud niti je isti odgovoran za njegovu kvalitetu. Prijevod se može preuzeti iz HUDOC baze podataka sudske prakse Europskog suda za ljudska prava (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka s kojom ga je Sud podijelio. Prijevod se može umnožavati u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da se navede puni naziv predmeta, zajedno s naznakom autorskih prava i referencom na Zakladu za ljudska prava. Ukoliko se bilo koji dio ovog prijevoda namjerava koristiti u komercijalne svrhe, molimo kontaktirajte [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).